№ 13 [8—7 (05)]
Рік видання III-й
Ціна 15 коп.

Перець червоний

САТИРИЧНО-ГУМОРИСТИЧНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
Харків, Сумський пров. № 5. Тел. 14-83

ЛИПЕНЬ

1929 РІК

Мал. Б. Фрідкіна

ПЕРЕЗМАГАЛИСЯ

Робітники й службовці держброварні та цукерні Харчотресту уклали поміж собою обопільну соціялістичну угоду. Робітники й службовці держброварні також викликають на змагання Першомайську держброварню й мінзавод Одеського Харчотресту

Мал. В. Нерубенка

(З газет)

— Грромадяяяни! Припиніть змагання, бо не видержу! Г-ги-г-и-к!

„ПОЕМА ПРО ЗМАГАННЯ"

(На жаль... з натури)

З ініціятиви клюбактиву Капустянської та Кирносівської цукроварень (Тульчинська округа) було влаштовано зустріч-гулянку робітників обох цукроварень, у лісі, близько біля цукроварень. За пляном цієї зустрічі-гулянки було: 1) інформації про хід ремонту на обох цукроварнях (цукроварні давно вже склали умову про змагання), 2) змагання усних газет, 3) літучий мітинг з нагоди Х-річчя ЛКСМУ та 4) масові фізкультурні та звичайні. Було запрошено техдиректора Чукіна, директора комбінату та керуючі проф. і парторгани. З оркестрою маса вийшла до лісу, де й зустрілась з Кирносівськими робітниками. Але пляп гулянки було зірвано „вищестоящими органами". Всі понапивалися й п'яні розлізлись по кущах. Директор, кермаєтками, голова завкому—всі були п'яні. Директор інформації про ремонт не робив, а тільки заспівав „на вгороді верба рясна", голова завкому Кучин, що повернувся з ІХ з'їзду спілки заявив, що Ц. К. проти всяких інформацій, що масі це надокучило й що треба дати масі повну волю розважатися як вона хоче... Цей же голова завкому перший напився й ригав у кашкет. Кермаєтків Мозковий при всіх кричав капельмейстрові Мандровському, що для коров усіх музик дасть знижку на конюшину, коли для нього та для його жінки оркестра заграє гопака. Так було зірвано грандіозну роботу перевірки ходу соцзмагання, так було зірвано культурно-витриманий відпочинок маси обох цукроварень. Актив вимушений був здати керівництво й залишити поле „брані".

„Вопіющий" факт

1. Поетичний заспів

Ах, змагались дуже гарно
Дві сусідки цукроварні.
Дві сусідки—індустквітки,
Справжні друзі п'ятилітки.
Щоби слушний час не гаять
Вийшла маса вся до гаю.
З партбюро пішов там дехто,
Й кермаєтками й директор.
Був буфет, вино і пиво
І музика—просто диво.
Для оркестри в нагороду
Дав директор ще й підводу.

Ціла армія велика
Йшла до лісу під музику.
А у лісі дві сусідки
Веселились, ніби дітки,
Дві сусідки індустквітки
Справжні друзі п'ятилітки.

2. Хай маса гуляє

Промовляв директор Чукін
Про змагання, про ремонт.
Говорить серйозно – мука
Й масу він узяв „на понт"...
Голова завкому Кучин
Дав комісії наказ:
—Досить „ділом" масу мучить,
Проти „діла" сам Це Ка.
Я з Москви прибув і знаю,
Як змагання всюди йде.
Дайте, спокій—хай гуляє
„Наша маса" цілий день.

3. До дідька політику!

—„К чорту" змагання ідею
Й мітинґи комсомолят!
Кучин зі спілкою всею
Хоче тепер погулять...
Досить політики, досить!
Квапитись нічого нам...
Слухайте, маса вже просить
Пива, горілки й вина...

4. Ідеальний голова завкому

Мав хист.
Він упертий і жагучий
Комуніст.
Скільки ж то пляшок в буфеті
Облизав.
І публічно півкашкета
Наблював...

5. Мінорне надвечір'я

Директор Чукін добрів до ставу
Й у воду морду, як пес, віткнув.
Ах, пахли ніжно луги, отави,
І пісню вітер співав сумну...
Жита шуміли пожовклі, спілі,
І били птахи в мільйон литавр.
І все хитався чомусь Шапіло—
Комосередку секретар...

6. А кермаєтками ще гуляє

„Ах ти доле, наша доле"—
З буйним схилом голови
Під музику вскочив в коло
Кермаєтку Мозковий...
— Ей, Мандровський, вражий сину,
Дай скоріше гопака.
Знижку ціп на конюшину
Дам музикам... Ось рука...
Закрутилось, завертілось ...
Просто справжня каруселъ.
Мозковий за гарне „діло"
Всі радгоспи рознесе...

7. Апотеоза

Позмагались і розлізлись п'яні,
О, на цьому фронті всі міцні!
Потопили п'ятирічки пляни
У горілці, пиві і в вині...
Правда, довго ще вони змагались
Як додому з гулянки повзли...
Ще пили, іще ікали і ригали
І знов вино очищене пили...
І по заводах, як зійшлися рано,
Молотки летіли просто з рук.
Всі ходили ще вчорашнім п'яні...
І думки були як у виру...

8. Післяслів'я

Так змагались дуже гарно
Дві сусідки цукроварні...
Дві сусідки індустквітки
Справжні друзі п'ятилітки...

Теодор Орисіо

П'ЯТИРІЧКА

Васько Кавун повертався додому з школи. Щодня ця подія проходила надзвичайно бурхливо і викликала у вражених глядачів спогади про вибух, землетрус або південно-американську революцію.

Сонлива вулиця, з Васьчиною появою, оживлялась і розквітала. Лайка перехожих, собаче виття, дитячий лемент, кудкудахкання курей,— все це загодя повідомляло Васьчину мати, що її нащадок повертається додому.

Кавуниха хапливо обтирала руки об фартук і бігала до фіртки.

— Знову,— гірко питала вона, коли Васько з сінцями під оком, з одірваним рукавом, стрімголів влітав у двір.

Але Васько спритно ухилявся од матчиного потилишника й, кинувши за паркан останню каменюку, зникав за дверима рідної хати.

Так бувало щодня. Але не сьогодні. Сьогодні Васьчина поведінка була якась чудна, ми б сказали — дивовижна.

Він не штовхав перехожих у рівчаки, не шпурляв каменюками в собак, не дражнив язиком дамочок, не смикав дівчаток за кіски. Він навіть забув підчепити товсту перекупку на розі й не крикнув міліціонерові: „Ей, мільтошка, варена картошка!" що чомусь надзвичайно вражало цього представника влади.

Все це свідчило про те, що з Ваською трапилось щось надзвичайне, що в його скуйовдженій голові вовтузилась якась нова блискуча ідея.

Вдома Васько слухняно вимив руки й навіть з милом, що не мало здивувало Кавуниху. Потім чемненько сів до столу.

Мати з прихованою тривогою помітила, що він не щипав сестер, не тягав за хвіст кішку і взагалі поводився з неприродньою пристойністю.

— Ти не хорий часом, Василько?— не витримала вона, коли Васько пообідавши, вийшов з кухні, навіть не перекинувши стільця.

Але Васько тільки здвигнув плечима й поважно пішов у кімнату. Мати заходилась біля посуду, у кімнаті все було тихо.

— Щось непевне,— подумала Кавуниха й обережно відчинила двері. Вона побачила надзвичайну й жахливу картину: Васько писав. Так. Він не стояв догори ногами, не „лагодив" батьківського годинника, не одягав кішку Маруську в мамину нову спідницю.

Він поклав голову на стіл, висолопив язика на півметра, і зосереджено малював якісь кривульки на великому аркуші.

— Що це ти робиш, Васю?— спитала перелякана Кавуниха.

Васько зиркнув на неї:

— Хіба не бачиш? Складаю собі п'ятирічку. Тепер усі так роблять Годі мені вештатись без пляну. Не заважай, мамо, бо це справа серйозна...

Почувши такі слова, Кавуниха чомусь перехрестилась і навшпиньках вийшла з кімнати.

Васько писав увесь вечір, надхненно й уперто. Його ніс, пальці, волосся, стеля й Марусьчині лапи — густо заплямились чорнилом. Але аркуш був списаний вщент.

* * *

Коли батько пізно увечорі повернувся з заводу й похапливо сьорбав розігрітий борщ, розчулена Кавуниха розповіла йому про Васьчину незвичайну поведінку й про таємничу п'ятирічку.

Старий Кавун щиро здивувався:

— Оце Васько!? Халамидник! П'ятирічка, кажеш? Кажу тобі, мати, з хлопця ще будуть люди!

Він кинув ложку й підвівся.

— Після доїм. А тепер... Де там його п'ятирічка? Треба роздивитись.

Васько спав, міцно, спокійно. З-під подушки стирчав краєчок зімнятого папірця.

— Оце, мабуть,— Кавуниха обережно дотикнулась рукою до папірця, - краще мабуть не займати! Га? Взавтра спитаємо — сам покаже!

— Нічого,— засміявся батько,— тягни, Ганно! Роздивимось. Коли щось путяще, — взавтра чоботи хлопцеві куплю. Їй-бо, куплю!

Мати, вагаючись, витягла папірця. Повернулись до кухні.

— А ну,— сказав ще раз батько, і велика, чорна долоня розправила папірець:— подивимось, що він тут нашкрябав.

Хвилини зо дві він читав. Мати слідкувала за його обличчям. Вона раптом спостерегла, що його обличчя почервоніло.

— А ну, де мої нові чоботи, Ганно?

— Де б їм бути? Отут і стоять. Ти краще, скажи...

— Дай-но їх сюди! Швидше!

Батько перекинув чобіт, постукав, потрусив,— і... і показав Кавунісі купку дрібних цвяшків на долоні.

— Бачиш?

— Бачу,— відповіла Кавуниха здивовано.

— А тепер — тягни сюди Оленчиву ляльку!

— Та що з тобою?

— Кажу тобі, тягни!

— Ой, матінько! — залементувала мати,— що то з нею? Чорна! Неначе в чорнилі скупалась!

— Атож,— сказав батько гірко.— Оце ж воно й є! Оце його клята п'ятирічка, щоб вони луснули разом...

Мати незрозуміло закліпала віями.

— Слухай,— сказав Кавун,— слухай, яка п'ятирічка в цього чортячого сина.

І він голосно прочитав:

Моя п'ятирічка

„Сьогодні вчитель розповідав про п'ятирічку. Мені сподобалось. Я теж хочу жити за пляном, як свідомий громадянин. Сьогодні й почну. Тільки згода — все, що тут напишу, щоб сповнити. Це обов'язково. І ще — треба притягти Кольку та інших хлопців, тоді буде веселіше. Починаю з пляну за цей тиждень:

1. Перебити ноги Сашці, щоб не набріхував.
2. Оленці Столяренковій — добре нам'яти чуба, бо дуже дере кирпу.
3. Потягти в матері яблуків — шапку або дві.
4. Батькові — насипати в чоботи дрібних цвяшків, щоб не лаявся задарма...

Тут старий Кавун поперхнувся, але все ж продовжував:

5. Маруську-кішку понести у ліс, коли не буде дуже дряпатись, і підвісити за хвоста. Простежити, скільки провисить.
6. Оленчину ляльку обляпати чорнилом. Звечора, щоб краще висохла.
7. Ще щонебудь вигадати цікаве. Може — підпиляти ніжку в стола, щоб воно тарахнулось, як мати буде ставити борщ. Але це важко зробити, бо Оленка завжди крутиться під ногами. Хіба заперти її на той час у комору".

Унизу була примітка:

„Це все — на тиждень; а надалі ще не розробив собі. Бо на п'ять років разом — дуже важко. Треба обов'язково притягти Кольку й взагалі погодити справу з хлопцями".

Ще нижче:

„Забув: учителеві підкинути або жабу, або, коли чорної не знайдемо, коробку з тарганами. Ув'язати з Колькою".

— Та-а-к,— сказав батько і чомусь покрутив ременця, що правив у нього за опояску:— причини, мати, двері. А ну, товаришу Василю. А ну, холера буржуйська. Який це плазучий гад мені цвяхів у нові чоботи сипле. Яка гадюка п'ятирічки з хлопцями ув'язує. Відповідай — цілком і повністю.

Так Васько Кавун постраждав за п'ятирічку.

С. В.

ОЙ, СКОРІШЕ!

Мал. Л. К.

Фавст до Мефістофеля:—Чи не можна мене ще раз омолодити, бо не доживу я, мабуть, до нового театра в Харкові

НЕ ПОСПІШАЙТЕ

(а декому треба навпаки)

В Харкові будуватимуть новий оперний театр

(*Факт*)

Мал. Л. К—на

Сторож:— Куди це ви, громадяни?

Оперні герої:—До нового театру переходимо!

Сторож:—Назззад! Ще теля де, а ви вже з добнею! Награєтесь іще тут

„ГРЯДКА“

Отже не будемо вдаватися в історію.

Вся суть бо ось у чому: треба колективно скопати грядку. Як виявилося трохи згодом, це не легка річ. Не легка саме тому, що наш колектив житлокоопу'у № 55 був аж занадто різноманітний. Тут, я можу перелічити, коли не утрудню шановного читача, були конторники, бухгальтера, вчителі, міліціонери, робітники, військові й безробітні, а також цілий корпус вірмен-біженців, що зиму й літо шулилися у „флігелі“— краще—дров'янику колишнього домовласника пана Тимофієва.

Але грядка... Грядка ця, на око, так, скажім, сажнів з 6 — 7, якщо квадратом. Лежить вона посеред подвір'я, услана сухим торішнім бадиллям, зашвиргана битою цеглою, залита помиями. Одне слово, вигляд її не зовсім принадний. І от десь між жіноцтвом зародилася ідея скопати грядку й насадити серцюватих, ліровидних фіґур з самих найпахучіших квіток.

Була саме неділя, можна сказати, генеральна, бо їй випало щастя не загинути марно, по закону божому, у спльотках, снові, нудзі тощо, як це судилося двом її попередницям. Після кожно такої неділі, якраз в понеділок Дмитро Пантелимонович, той самий, що бухгальтер, говорив, зітхаючи:

— Так грядки і невдалося скопати. Ніколи було...

А оце колись навіть серед тижня він знявпенсне й, розмахуючи ним, обурено заявив:

— Як таки так? Ми люди „общественні“, нам нічого на клаптики ділити грядку. Скопаємо на колективних началах — пльове діло. Треба привчатися на всякій дрібниці до соціялістичних взаємовідносин.

Після цієї блискучої промови Дмитра Пантелимоновича, сина колишнього власника нашого будинка, пішла потаємна чутка, що він не вважаючи на його минуле, мабуть, а то так і напевне „секретний комуніст“. Відтоді деякий час дехто, а надто з жіночої фракції, поважали й запобігливо здоровкалися до нього.

Сьогодні, по всьому видно, грядку буде скопано. Робітник ливарного заводу, Олекса, вже почав копати, скидавши на купу всю валюшу цеглу.

Проте, ми не з тих, що замовчують свої хиби, що нехтують самокритикою, ні,— ми знаємо постанови всіх партійних з'їздів і цілком щиро признаємося: у нас були доволі серйозні перешкоди.

Перше; неорганізовано вийшли, доводилося бігати по коридору й гукати на кожного. Особливо довго затримав рахівник з „Колективу Безробітних Кравців“, доречі, німець, але дуже давно покинув свою геніяльну країну й, живучи в нас, розпаскудився поміж добрих людей, хитрий та лукавий зробився. Так от. Що ви можете зробити, коли Гролезі— це, значить, німцеві,— сьогодні болить голова, Олександрові Аполоновичу хочеться більше, ніж коли будь, спати. Що-ж тут ненормального? Якийсь бухгальтер, ну, візьмім того-ж Дмитра Пантелимоновича, хіба він не перевтомлюється, хіба можна прирівняти його „кропотливу“ працю до Олексиної заводської? Ніколи!.. Ми не проти Радвлади, диктатури пролетаріяту, але службовці, вчителі тощо теж у своєму роді пролетаріят. А в тім, як собі хочете, а, по-нашому, це буде раз.

Справа з лопатами буде - два. Хоч скільки бігали, хоч де питали, немає зайвої лопати. Недоставало якраз Дмитрові Пантелимоновичу та Олександрові Аполоновичу, секретареві ЖК № 55.

— Ах, шкода, не запаслися заранше... Це-б і треба... турбувався бух.

Правда, Олександрові Аполоновичу лопата була, але коли він почав нею рискати землю, до нього підскочив вірмен Зураб, вихопив лопату й став енергійно копати. Секретар житлокоопу № 55 зніяковів, хотів був одібрати назад, але вірмен благаючи прохав:

— Слухай... слухай... господин начальник. Я чоловік не учений, ти мені писав справку. Ще будеш писать, будеш не задержувать...

Секретар скорився...

Відтак робота закипіла. Широко зайняли копачі грядку. У кого лопата шугала легко — аж приємно глядіти, у других це проходило трохи складніше: вони зрозгону тупали на педаль лопати, пхнули її щомочі в землю, хитали наперед, назад і вбоки...

Ось де викрилася третя немаловажна причина. Пересох ґрунт, копати неможливо.

— Ік чорту, що я хліб буду їсти з цих квіток, чи мені найбільше буде пахнути! — кинув лопату німець.— Ану, Дмитре Пантелимоновичу, чого стоїш, як наглядач, на, копай!

— Ну ну, ще рано, копай, копай,— жартував бух.

— Що рано? — цілком серйозно обурився той.— Що я, по твоєму, ликом торгував, чи як? Кажу, на, а я подивлюсь, як ото ти!

Дмитро Пантилимонович все-ж одмагався.

— Я з великою охотою,— казав він,— але що я буду після держака робити своїми руками? Хіба я вдержу ручку ними? Друге діло Олекса,— йому завтра знову братися до ківша, то воно однаково. Коли-б я був чорнороб, воно понятно. Я краще найму, не пошкодую п'ятнадцять копійок. Ей, там, вірмени!!!

Машина стала. Ні-ні, почекайте, це занадто вже рано робити такий висновок. Давайте скажемо: машина загальмувала — це вірніше. А що загальмувала так факт, бо навіть Олекса поставив лопату, довго дивився безнадійним поглядом, а далі, похитавши головою, голосно матюкнувся невизначено на кого.

Все стихло. Вмент учухли „дебати“, як гороб'яче цвірінькання, коли хто пужне таким брутальним каменем, вроді, Олексиного „ять“.

А дарма... Ми самі знаємо, як важко боротися за нове життя, ми свідомі тих труднощів, які лежать на нашім героїчнім шляху. Нас не треба тако-ж запевняти в тому, що все переборимо, переможемо, як от докопаємо ось цю маленьку грядочку.

І докопали-б, коли-б не дружина Олекси. (В житлокоопі, доречі, жінка добре діло: чого сам не посмієш сказати, то жінка залюбки).

— Ви матері вашій ковинька, довго будете тут викаблучуватися? Бюрократи собачі! Чого це мій чоловік тільки й копає, а ви соромитесь! А ну, беріться!

Так почала Олексиха. До неї незабаром приєдналося багато розпатланих заспаних жінок, що тільки-но повискакували на лемент. Треба віддати справедливість, коли завести цю „машину“, то вона може безкінечно працювати, без найменших перебоїв. Свого роду перпетуум-мобіле. І тільки особливо специфічні умови можуть зупинити цю машину. У даному разі такими умовами послужило те, що якась „приємна дама“ назвала Олексиху мужичкою, а „дуже приємна“—„кастрюльницею“.

— А-а!?! так я мужичка, кастрюльниця?!! Тра-та та-та — і пішло драть, скільки видно...

Тим часом, подібна історія була між чоловіками. Там владно стидив усіх Дмитро Пантелимонович за несвідомість, неколективність і інші речі, достатністю яких ми не мігли похвалитись.

Та край розмовам поклав Олекса, ще раз колупнувши у бога . . . . . та другу фізіологію.

— З вами говорити — треба море води випити! Мені з вами каші не зварити. Ходім, стара!

Загнав лопату в землю й пішов до хати. Розбрелися й інші, знижуючи плечима.

Але вас мабуть цікавить грядка. Грядку хоч і вірмени, проте докопали — пльове діло. Але тепер майже всі перегризлися, не здоровкаються — діло важне.

Кость Мисливець

КУЛЬТУРА

— Ні, досить, - сказав Петро Карпович і налив ще по чарці.—Та ви, товариші, не дивуйтеся; це я кажу не відносно горілки, а взагалі. Досить, кажу, мені вашої культури. Досить гучномовців, кіно-бойовиків, автобусів. Я хочу спокою і тиші. Та й на чортячого батька, справді, я взяв собі відпустку. Щоб оце сидіти з вами в „Аркадії“, пити горілку й слухати фокстрота? Брехня! Я хочу вечеряти біля хати і щоб замість румуньської оркестри над вишнями гули хрущі. Я хочу, щоб співали, йдучи додому, дівчата і не „Сербіяночки“, а справжньої української, чорноземної пісні. Коротше: геть усі ваші дурацькі футболи, радіо, таксі. Геть вашу гнилу культуру. Дайош чорнозем, свіже повітря, „вечірній тихий дзвін“! Відпочити від проклятущого міста! Я п'ю за село, товариші! За справжнє, чорноземне село!

І з цими словами Петро Карпович випив ізакусив таранею.

— А куди ж ти, Петю, поїдеш?—запиталиприятелі.

— Я поїду до своєї любої тітуси, яку я не бачив уже десять років. Вона живе десь під Богодуховим. Розумієте: глухе, маненьке село, вісімнадцять верст од залізниці... Та це ж саме те, що мені й потрібно. Іще раз: за село.

* * *

Петро Карпович був дуже задоволений. Все вийшло так, як він і гадав: село — маненьке, тихе; навкруги — безмежне поле, біля тітчиної хати — вишневий садок, в саду — ставок. Ну, прямо, як на малюнках у книжках для першого ступня. Обід теж був до відний; замість супа фрі і котлет „деволяй“— польова каша та смажний гусак. — „Так, оце справжній чорноземний обід“— подумав Петро Карпович і, гикнувши, поліз у клуню спати. Але через декілька хвилин йому довелося підстрібнути, як ошпареному.

— Петю! Петю!—гукала з хати тітка.—Біжи лишень сюди! Швидше!

— Чого? Що таке?—не зрозумів зі сна Петро Карпович, а в голові майнуло: може бандити

Петро Карпович протер очі: що? Яку Москву?

— Та йди швидше! Я Москву вспіймала!

Яку Москву?

— Та звичайну. На хвилі 5.600 кілометрів. Я вже другий місяць ловлю її, а це тільки вперше пощастило!

— Так, значить у вас є...радіо,—здивовано підвівся на сіні гість.—Та навіщо ж воно вам на старості літ. Чого доброго ви через нього почуєте? Ну, наприклад, зараз що там передають?

— Зараз? Антирелігійний диспут!

— І вам не сором? А що ж ви батюшці на сповіді скажете?

— Якому батюшці? Отцю Кіндратові? Так його ще позавчора під клюб закрили!

— І, значить, до вечірні у вас не дзвонять?

— Та ні, дзвонять—о шостій—на перший сеанс, о восьмій—на другий. Кіно там тепер. Ну, як не хочеш слухати радіо, піди на вгород: там дівчата зараз капусту полять. Подивись- чи багато вже напололи?

— І справді, піду хоч народніх пісень послухаю,— подумав Петро Карпович, і поплентався на городи. Дійсно, там працювали дівчата. Поздоровкавшись, Петро Карпович попрохаа: „А ну, вшкварте якої-небудь.

— Та будь ласка! — відповіли йому хором—якої ж вам саме: „Стаканчики граненные“ чи „Покупайте у Сюзеты“?

Петро Карпович мовчки плюнув і переліз через тин.

— Оце так чорнозем! — зідхнув він і зупинився. На вигоні, біля сельбуду стояв натовп і про щось голосно розмовляв.

— А ну може ці хлопці кобзаря обступили?—подумав наш герой.— Цікаво все таки подивитися на справжнього Перебендю і послухати про Залізняка та Сагайдачного.

Петро Карпович підійшов до натовпа і ахнув: хлопці грали... в пінґ-понґ.

— В залі зараз духота,—пояснив завсельбуда,—так ми цю хріновину і винесли на свіже повітря. Це нам шефи — спасибі їм — презентували. Дуже цікава річ, правда?

А якийсь сивенький дідок одвів Петра Карповича у бік і пошепки сказав:

— Хочете мати справжні діяманти? І недорого, всього три карбованці за карат.

Петро Карпович, наче епілептик, вдерся до тітчиної кімнати і прохрипів:

— Вибачте, тітусю, але ж я не можу! У вас занадто багато культури. Не продихнеш. А від неї, проклятущої, я і втік на село. Я мріяв про чорнозем, тишу, вечірній дзвін, а у вас — радіо, діяманти, пінґ-понґ... „Сюзети“ співають... Ні, я не можу...

І зібравши речі, Петро Карпович того ж дня виїхав до міста і решту своєї відпустки провів у „Аркадії“.

Сергій Чмельов

СУМНА ФАНТАЗІЯ

Одвідувачі зоологічного саду дуже кепсько поводяться з тваринами

Мал. В. Нерубенка

Лев:—**Товаришу ослє! Не хуліганьте — ви ж не людина!**

СВІЖЕ ПОВІТРЯ

Лікар довго мене стукав, щупав, тикав пальцем у живіт, бив молоточком по спині і, нарешті, важко зітхнувши і знімаючи окуляри, сказав:

— У вас Б—3.

Я посміхнувся.

— Ви трошечки помиляєтеся, товаришу лікаре. Поперше, в мене не Б, а А, бо я не службовець, а робітник, а, подруге, не 3, а 2, бо я живу тільки з мамою.

Лікар хутко надів окуляри і здивовано подивився на мене:

— Ви, власне, про що?

— Та про заборону ж книжку! Ви ж самі кажете: „Б—3", а в мене навпаки „А—2".

— Та я не про це,— махнув рукою лікар.— Яке мені діло до ваших нижок?! Я кажу, що у вас туберкульоза легенів третьої стадії, тобто Б—3. Розумієте.

— Ту...ту... беркульоза?—прошепотів я, сідаючи на плювательницю.— Що ж м-мені тепер робити?

— Особливого нічого,—спокійно відповів лікар.—Краще їжте, а, головне, побільше бувайте на свіжому повітрі. Гуляйте по садках, ходіть за місто, у поле. Щоранку робіть 10—20 глибоких видихів. Спіть з одчиненими вікнами. Пам'ятайте, що свіже повітря це для вас—все.

Тремтячими руками я натяг на себе сорочку і, спотикаючись, вийшов з поліклініки.

„Ач, яка неув'язка! — думав я, йдучи додому. — По продуктах „А—2", а по хворобі—„Б—3". Аж досадно, чого не навпаки. Для легенів би перша стадія, а для шлунку - друга категорія. Е-ех, доля?"

Прийшовши в свою кімнату, я зараз же повідчиняв усі вікна і, розлігшись на ліжкові, почав міркувати. Лікар, звичайно, сказав правду: свіже повітря, справді, пользовита і гарна штука; воно — найкращі ліки. Але, як же їм користуватися? Як же „провести в життя". (Тут я встав і позачиняв вікна: дуже тягло з вагеру). Якщо, скажемо, щодня ходити за місто або лежати по садках, то це буде не лікування, а самий прогул. Правда, можливо ще поїхати на курорт, але поки дочекаєшся черги так у моїх легенях вже буде не „Б", а остання літера абетки. Значить, лишається тільки одне— спати з одчиненими віквами. Що ж, воно й це не погано: вночі повітря значно краще і чистіше, ніж удень. Одже, вирішено, сьогодні ж уночі я починаю лікуватися свіжим повітрям. Ввечері, роздягаючись спати, я так і зробив — повідчиняв вікна, а щоб їх не дай боже, не попричиняв вітер,— я ще припер шибки українсько-руськими словниками. Треба сказати правду. я ще ніколи не спав так гарно, як тієї ночі. І снилося мені все таке бадьоре й фізкультурне: то я вихожу переможцем у всіх змаганнях на всесоюзній спартакіяді, то я одержую перші призи цукром та борошном за красу своєї постаті і кращі академіки ліплють з мене величні погруддя. Прокинувся я ранком од холоду. Бажаючи вкритися, помацав ліжко: ковдри не було. Що за чорт? Може впала! Я підвівся і трохи не скрикнув: в кімнаті — спасибі лікареві—було дуже багато свіжого повітря і дуже мало... одежі. Всього— одна карпетка та поворозочка від „спортсменок". А решта вся, вкупі з ковдрою, годинником, мамашиним жакетом і навіть стінним малюнком „Девушка у водопада"—зникло в невідомому напрямкові.

Я зробив за лікарським наказом декілька глибоких видихів, і в самих кальсонах кинувся до міліції.

——

А цікаво: невже наука ніколи не дійде до того, щоб можна було одночасно—зберігти легені й не втратити штанів?

С. Ч.

С В І Д О М И Й

(До дня індустріялізації)

Мал. А. Петрицького

— Ех, ви! Темнота! І досі пішки носите яблука святити! І коли вже прищепиться до вас та індустріялізація?!

В ЗАДУМІ

1 серпня Червоний антивоєнний день

Мал. Л. Каплана

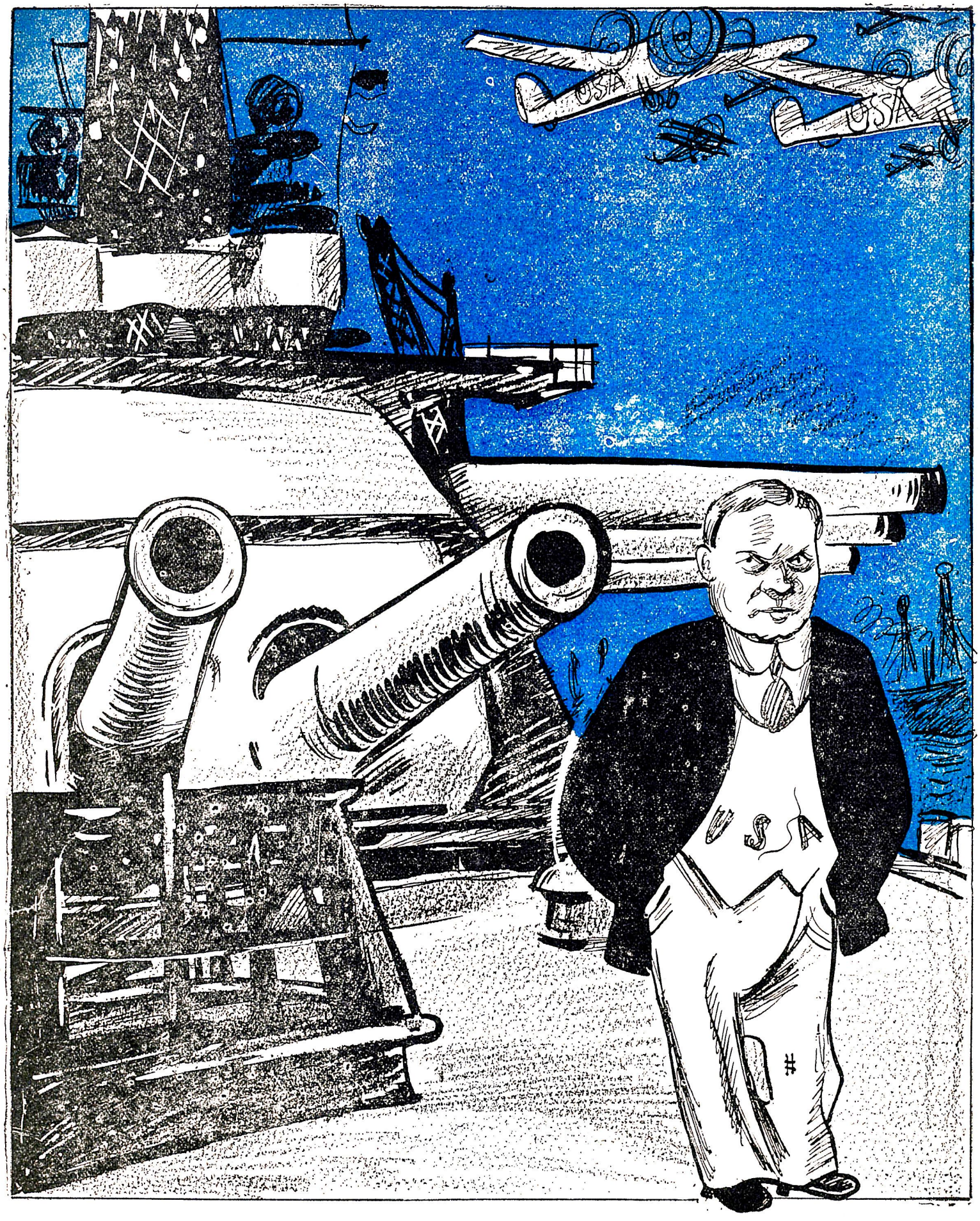

— Все вже, здається, вдосконалили: і гармати, і панцерники, і літаки, і задушливі гази... Не бояться! Не розумію, чого їм іще треба?!

В НОГУ З ЕПОХОЮ

Сумний якийсь сьогодні мій сусіда Іван Іванович Притика.

— Що з вами, сусідо? — питаю я його,—яка це муха вас укусила?

— Зокрема — нічого, а взагалі — погано.

— Тобто?

— Іду я сьогодні з роботи й читаю вивіски. І така я вам скажу нудьга за серце вхопила, що й сказати трудно.

— Що ж саме вас так збентежило?

— Не вміємо ми оформляти нашого життя, не вміємо надавати йому сучасних рис. Так як було колись — так і тепер. Нема того, щоб використати вивіску для соціялістичного будівництва.

— Як саме?

— От, скажім, бляшарня. Назви їй чомусь не дають, а варто. Назвали б її, скажім, бляшарня „Новий псалом залізу“. Тут тобі і індустріялізація, і металюргія, і патос соціялістичного будівництва...

— Ну?

— Ог вам і ну! А то чомусь і голярні не звуть ніяк.

— Яку ж ви радили б назву для голярні?

— Назвав би „Сам ти зараза“.

— Тю!

— На батька свого тюкайте! Хіба не ви скаржились, що після гоління вам усе лице поприщило? А від кого та зараза? Від такого ж відвідувача, як і ви, а може й од вас!

— Замнім це, сусідо! А як би ви БУПР назвали?

— БУПР № 2 — „Усі там будемо“.

— Це натяк?

— Який там натяк?

— Гаразд, ну, а пивну як би ви назвали?

— „Відси плазуємо зміями“.

— А будинок пролетарського студенства?

— „Холодно, голодно“.

— А таксі?

— „Семеро задавлених“.

— А їдальню Харківського Цероб-коопу?

— „Жери що дають“.

— А державний архів?

— „Згадала баба діверя“.

— А столичну електростанцію?

— „Терпець урвавсь, але бренять надії“.

— А товариство культзмички?

— „Гукайте їх, вони десь заблудили“.

— А музично-драматичний технікум?

— „По опеньки ходила—цитьте“.

— А асенізаційну валку?

— „Опівночі айстри в саду розцвіли“.

Далі я нагадав про наступну чистку радапарату й перестав допитувати Іван Івановича: може ще хто підслухає...

П. Супрун

ЛІТНЄ

Мал. Б. Фріджіна

По багатьох спілкових організаціях відчуваються літні відпускні настрої

— А-а-а! Братухо! Що поробляєш?

— Диктую, голубе, обіжника про боротьбу з літніми настроями в низових осередках!

НАЙКРАЩИЙ! НАЙВЕСЕЛІШИЙ!

ЖУРНАЛ

„ЧЕРВОНИЙ ПЕРЕЦЬ“!!!

У ХАРКОВІ!

НА СУМСЬКОМУ! НА ЗАВУЛКОВІ! № 5!

СПРОБУЙТЕ! СПРОБУЙТЕ!

ВИПАДОК З ПАЛЬТАМИ

Недавно відбулася конференція швейних організацій в справі дальшої стандартизації одежі...

Василь Петрович Василенко натягнув пальто, „принципіяльно“ не дав ні копійки швайцарові, вийшов з перукарні, підкрутив щойно підстрижені вуса і потягнувся запалити цигарку.

В лівій кешені в пальті цигарок чомусь не було. Помацавши в правій, Василь Петрович цигарки знайшов. Але, на превелике здивування, коробочка „Credo“ була повна-повнісінька.

„Що за чорт,— аж спинився Василь Петрович. Я ж і сам палив і почастував Ігнатовича. Так, так, ще й цей дурень Огурчиков нагодився— дав і йому“.

Василь Петрович знизав плечима і пошукав сірники. Сірники теж були чомусь в іншому місці. Сірники ті самісінькі, що їх за півгодини тому він купив, але бовтався в коробочці один-однісінький сірник та й той якийсь без голівки.

Василь Петрович помацав себе за чоло і підійшов до лотошника по сірники. В боковій лівій внутрішній кешені, де завжди лежало кілька срібних монет і квиток члена міськради (щоб на трамваї заходити з переднього ґанку),— все було ніби в порядку, але замість срібних монет були мідні і крім того один паперовий новенький карбованець

Василь Петрович непомітно через кешеню вщипнув себе, але це не допомогло — все лишилося таке саме.

Запаливши, нарешті, цигарку, Василь Петрович щось згадав і радісно посміхнувся.

„Натуральо, в перукарні я обміняв пальто. Ха-ха, от пригода“.

Веселим кроком він попрямував знову до перукарні.

Але раптом посмішка злетіла йому з обличчя, як муха від подиху вітра: в кешені лежала його ж таки, а не когось іншого, картка члена міськради. А в правій внутрішній кешені з гудзиком, де завжди лежав партквиток, він намацав звичний чотирикутник.

Вже перед самою перукарнею Василь Петрович ще раз вийняв міськрадівську картку, ще раз пересвідчився, що картка його і тоді несміливо витяг і глянув у партквиток.

Волосся на голові негайно почало ворушитися: партквиток був на ім‘я Петра Васильовича Петренка.

Від нервового напруження Василь Петрович аж закашляв, а коли глянув на хусточку, що нею втер вуса — хусточка була ніби і його, ніби і не його: — біла з синьою обшивкою, як з тих, що він купив у Центроскоопі, і одекольон почувався той самий „Красная Москва“, але один край хусточки був чомусь з вузликом.

— Здається, ж мені нічого не доручали вдома,— почав пригадувати Василь Петрович, але в цей момент біля перукарні побачив людину в такому ж точнісінько пальті, в такому ж сірому капелюсі і таких же центроскоопівських жовтих черевиках.

— Пробачте, товаришу, ми здається обмінялися з вами пальтами.

— Дуже можливо. У всякім разі щось дивне. Пальто ніби моє, ніби й не моє. Документи частково мої. Партквиток мій, а міськрадівська книжка чужа.

— Я-а-ак? — мало не відкусив собі язика від здивования Василенко.— Оцей партквиток хіба не ваш?

Людина уважно подивилася на партквиток і гречно, хоч і здивовано, відповіла:

— Моє прізвище Іваненко, Петро Петрович, а цей квиток на Петра Васильовича Петренка. Очевидно того самого, що йому і належить міськрадівська книжка в мойому пальті.

— А ви певні, що це ваше пальто?

— Бачите, у мене пальто Ленінградодежді.

— І в мене теж.

— Ну, крім того, у мене в кешені цигарки „Credo“, правда чомусь тільки половина коробочки.

— Але ж і в мене „Credo“, хоч і повна-повнісінька коробочка.

— Ось хусточка і сірники в мене мої постійні

— Пробачте, у мене такі самісінькі, вже нетерпляче відповів Василенко.

— Ага,— згадав Іваненко,— у мене повинна бути „Правда“ отут, де хусточка.

— Навіть смішно, товаришу, адже у мене теж „Правда“.

Іваненко примружив очі і досить зневажливо сказав:

— Товаришу, я член партії з 1917 року, ось це видно з квитка, а ви?

Знайшли чим здивувати. Я теж з 1917 року. Ще може пам‘ятаєте всіх нас тоді називали мартовськими соціялістами.

— Але де ж ваш партквиток? — в‘їдливо запитав Іваненко.

— Мабуть там саме, де ваш міськрадівський,— одпарирував удар Василенко.

В цей момент двері перукарні відчинилися і вийшла людина в пальті Ленінградодежді, в сірому капелюсі і жовтих центроскоопівських черевиках.

Вийшла, глянула на Василенка з Іваненком і промовила:

— Пробачте, мені здається, що я поміняв з кимось пальто.

— А які у вас документи?— спитали в один голос Василенко і Петренко.

Людина потягнулася до кешень, глянула на документи, вирячила очі і тремтячим голосом сказала:

— Партквиток на ім‘я Гната Васильовича Сидоренка, міськрадівський мандат на Василя Петровича Павленка, а я... а я ж, здається Петро Васильович Петренко.

Василь Петрович Василенко і Петро Петрович Іваненко схопилися за голову і з мукою в голосі раптом запитали:

— А цигарки у вас „Credo“?

— „Credo“.

— А сірники такі?

— Такі!

— А хусточка біла з синьою обшивкою і одекольоном „Красная Москва“?

— Звідки ви знаєте?

— А читаєте ви „Правду“?

— „Правду“.

— А стаж?

— З 1917 року.

— Ну, може ви хоч в якомусь ухилі?

— Пробачте, товариші, ви маєте діло з дисциплінованим членом партії. У мене особиста справа ..

— Ну, да, да, чиста, без одної плямочки, як і в нас — мало не плачучи підхопили Василенко і Петренко.

— А голосували ви...

— Ну звісно за тези Райкому.

В очах Василенкових майнула якась іскорка, він глянув на співрозмовників і сказав:

— В такому разі я вже не знаю — хто я — Василенко, чи Петренко, чи може Іваненко.

— Дозвольте, я то добре знаю, що Іваненко — я. Мені ще днями в осередкові сказали:

— Дуже добре, Іваненко, що ви погасили заборгованість по партвнесках.

— Ха-ха ха,— демонічно зареготали Петренко і Василенко.— Хто ж перед чисткою не погасив своєї заборгованости?

Навколо них починала збиратися публіка. Отже, довелося зайти в найближчу пивну, щоб виявити, нарешті, хто до якого пальта належить і навпаки.

І це було хоч і випадкове, але єдине розв‘язання завдання.

Справді, Василенко прекрасно знав, що може подужати рівно дюжину, Петренко добре тямив до 16-ої пляжки, а Іваненко не розумів „ні папи ні мами“ тільки після двох дюжин.

Отже, коли перші двоє мирно хропли під стільцями, Іваненко розподілив документи відповідно до випитих пляшок.

Якщо вірити Іваненкові, він у цей момент був після 22-ої пляшки...

Микола Б.

Дзеркалом

„НІЖНІМ ЧИНАМ..."

Ніби старі часи повернулися...

Знаєте, оті, коли скрізь було понаписувано: „Вход ніжнім чинам і собакам забороняється"...

Аж от у нас, у Харкові, на дверях Геодезичного Управління, читаємо:

Рабочим, „значить,— воспрещається"...

А не „рабочим" — можна? Чи як?

Здорово все-таки придумано в робітничо-селянській республіці!

Сміливо!

„ЗДЕСЬ ПРОСЯТ НЕ РОДНЯТЬ"

(Мавританська проблема в критиці)

Его Отелло—не простодушный дикарь, в котором живут с трудом подавляемые порывы страсти дикой. В ревнивой природе его любви—черты, р о д н я ю щ и е ее с кругом чувств „обыкновенного" человека. Вместо клокотания страстей,— боль и „р а з д р а ж е н и е л ю б я щ е г о с е р д ц а". Не „ревнивый мавр", а...

Скромні газетні рядки літерально не витримують осьтакої критики. Але ж який патос, яке емоціональне напруження повинні бути в автора цієї вирізки!

Яку розкішну, сяйну краватку мусить носити творець оцієї рецензії, так кревно „р о д н я ю щ е й" його з широкими масами неохопленого в лікнепах населення!

Хто ж він, цей блискучий стиліст „Харьковского Пролетария"? Хто цей талановитий самородок, цей витриманий маврознавець?

Не скажемо хто. Хай ще трохи народняє. Тоді скажемо. І відчуєте тоді „боль и раздражение любящего сердца". Ага!

ПРИЧИНА НЕПЕРЕБОРНА

Отакі бувають офіціяльні папери:

Возвращая при сем отношение ФЗК „Новая Бавария" М. К. паровозников сообщает, что п/маш. Петкевич у м е р й у в о л е н з а н е я в к о ю 2/I 1928 г.

Голова місцькому *(підпис)*.

Це стак пише місцевком паротягових бригад депо ст. Основа, Донецьких залізниць (20/VI—1929 р. № 444).

Здорово пише... і правильно звільняє робітника...

Коли помер—з'явитися, ясно, не може...

Коли з'явитися не може, ясно: звільнить!

Правильно!

НУ, НУ, ДАВАЙТЕ, ДАВАЙТЕ...

Через містки, на Полтавщині, виходить, безплатно їздити вже не можна!

„Робітник Полтавщини" від II/VII 1929 р. № 128 повідомляє:

Платня за користування містками

Президія ОВК ухвалила: установити платню за користування великими містками через Берестову біля Червонограду, Бродщина-Царичанка біля Кобиляк і залізобетонний міст через Ворскла, біля м. Полтави. В залежності від вантажу, платити будуть від **6 до 20 к.** Звільняються: службові поїздки, військових частин та селянські, що їдуть на польову роботу.

А там дивись, і далі підемо: дихнув—п'ятак, кахикнув гривеник!

Так, дивись, і надихаємо місцевий бюджет! І накахикаємо!

Давай, давай, хлопці!

ЧУДО-ЮДО

Доводимо до відому радянської суспільности про „чудо-юдо", створене Харківською біржею праці.

Нижчемальований товариш з довгими вусами та іншими причандалами чоловічої статі насилу довів харківській біржі праці, що він, їй-же богу, не жінка, а чоловік. На прізвище цей поважаний товариш зветься О л е н і ч Г н і н е н к о, що й спричинилося до того, що його одного прекрасного дня біржеві вожді перейменували на О л і н і ю І л ь ч е н к о в у.

На всі, можливі в професійній установі, доводи, про свою стать, товариш діставав одповідь:

— А хто там вас знає!? Нема в нас і часу і місця роздивлятися, хто ви, чи чоловік, чи жінка.

Насилу таки довів.

А от про те, що він фахівець по переселенню, бо довго в тій галузі працював,—ніяк довести не може. Нема такої графи на біржі праці.

Реєструють його або конторником або табеляром.

Ну, тут і ми нічого не поробимо! Графи такої нема, куди то його всунеш?

Так і ходитиме, аж до третьої п'ятилітки...

КАЗОЧКА ДЛЯ ДОРОСЛИХ

1.

Вийшов на змагання
Робітник старий.
Хутко, без вагання...
Сів він „покурить"

3.

А Петро з Антоном
Сіли до „гудка".
В шию ще не гонять
Можна почекать...

2.

І гурток маленький
Тут зібрав Федот.
Розкажу новенький
Вам я анекдот...

4.

Спали, говорили—
Дні пливли в гульбі...
И дулю заробили
Всі сами собі...

Т. О.

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Видає „Робітнича газета Пролетар" і ДВУ

Упрліт № 61/жб. Друга друкарня і фотоцинкографія видавництва „Пролетарий". Замовл. № 594. Тираж 15.000

ДОПОМОГА

1. На Харківщині не вистачає до жнив с.-г. машин.

2. Перевірка виявила, що більшість профорганізацій, не знають в чому полягає допомога селянству на жнивах

(8 газет)

Мал. Б. Фрідкіна

Шефи:—**Чули ми, дорогі товариші селяни, що вам машин не вистачає... Так ми оце вам машинку привезли! Працюйте! Хай живе змичка! Хай живе соцзмагання! Хай живе шефство! Врррa!**